

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Mål nr

meddelat i Stockholm den 15 maj 2014

Ö 942-14

ANSÖKANDE STAT

Islamiska Republiken Iran

PERSON SOM FRAMSTÄLLNINGEN AVSER

MAS

Offentlig försvarare: Advokat PN

SAKEN

Prövning enligt 18 § lagen (1957:668) om utlämning för brott

HÖGSTA DOMSTOLENS BESLUT

Högsta domstolen förklarar att det enligt 9 § första stycket utlämningslagen föreligger hinder mot utlämning av MAS.

För biträde åt MAS tillerkänns PN ersättning av allmänna medel med 18 942 kr. Av beloppet avser 13 398 kr arbete, 1 755 kr tidspillan och 3 789 kr mervärdesskatt. Kostnaden ska stanna på staten.

UTLÄMNINGSFRAMSTÄLLNINGEN M.M.

Framställningen

1. Islamiska Republiken Irans domstolsväsendes centrala kontor för internationella ärenden har begärt att den iranske medborgaren MAS ska utlämnas för verkställighet av straff.

Riksåklagarens och MASs inställning m.m.

2. Sedan ärendet överlämnats till riksåklagaren och utredning verkstälts, har riksåklagaren enligt 17 § utlämningslagen överlämnat ärendet till Högsta domstolen tillsammans med ett eget yttrande.

3. Enligt riksåklagaren föreligger det hinder mot utlämning enligt 9 § första stycket utlämningslagen. En utlämning skulle enligt riksåklagaren också vara oförenlig med artiklarna 3 och 6 i Europakonventionen.

4. MAS har motsatt sig utlämning och instämt i riksåklagarens bedömning att det föreligger hinder mot utlämning.

5. MAS har inte varit frihetsberövad i utlämningsärendet.

Den åberopade domen och bifogad utredning

6. Till stöd för framställningen har åberopats en dom den 14 mars 2007 från avdelning 23 vid Islamiska revolutionsdomstolen i Teheran enligt vilken MAS

har dömts för köp och innehav av 3 kg opium den 13 januari 2007 till fängelse i tre år, 60 miljoner IRR i böter och 45 piskrapp som i domen omvandlats till 3 miljoner IRR i böter.

7. Till utlämningsframställningen har bifogats bl.a. ett protokoll från förhör med MAS i vilket han skriftligen erkänner gärningen. Därutöver finns en redogörelse för hur gripandet av MAS och hans medtilltalade gick till, ett utdrag från ett förhör med den medtilltalade, fingeravtryck samt en handling enligt vilken Centrum för mottagning av narkotika har tagit emot 3 kg opium. På handlingen är MASs namn antecknat.

MASs uppgifter

8. MAS har förnekat att han har dömts för narkotikabrott och att han har gjort sig skyldig till brott enligt utlämningsframställningen. Han har anfört bl.a. följande. Det förhørsprotokoll som har bifogats utredningen från Iran avser inte något förhör som hållits med honom. Under år 2004 var han misstänkt och frihetsberövad för politiskt brott i Iran, bestående i att han hade närvarat vid demonstrationer i samband med val. Under de fyra veckor han då var frihetsberövad misshandlades han genom att bli bunden och få slag och piskrapp utdelade mot sig. De fingeravtryck som har bifogats framställningen måste vara tagna i samband med frihetsberövandet. Han kom till Sverige år 2006 och var på tillfälligt besök i Iran i januari 2007. MAS tror att det är hans före detta hustrus släkt som ligger bakom den falska domen på narkotikabrott och begäran om utlämning. De trakasserade och förnedrade honom på olika sätt i Iran. Han är även i Sverige utsatt för trakasserier och brottsliga gärningar av hennes släkt.

HÖGSTA DOMSTOLENS BEDÖMNING

9. Mellan Sverige och Iran finns det inte någon sådan överenskommelse som avses i 9 § tredje stycket utlämningslagen. En förutsättning för att utlämning ska kunna ske är därmed att den åberopade domen stöds av utredningen och att den inte heller annars föranleder någon allvarlig erinran (9 § första stycket utlämningslagen).

10. Formuleringen i 9 § första stycket utlämningslagen innebär enligt förarbetena ett krav på att den åberopade domen uppfyller rimlig standard. Den utländska domen ska inte detaljgranskas; det är främst fråga om att pröva ifall de invändningar som den dömde för fram allvarligt rubbar tilltron till domen. Det ska alltså av de överlämnade handlingarna och vad som förekommer vid prövningen framgå att domen i allt väsentligt är riktig. (NJA II 1958 s. 29 f.) Vad som är känt om rättsväsendet i det land som har begärt utlämning är då av betydelse (NJA 2008 N 21 och NJA 2013 s. 88).

11. Av Utrikesdepartementets rapport om mänskliga rättigheter i Iran år 2011 framgår bl.a. följande. Rättssystemet i Iran är mycket politiserat och präglad av oförutsebarhet och korruption. I praktiken saknas ett självständigt rättsväsende. Det legala ramverket är svagt och tvetydigt. Brottsrubriceringarna lämnar ett godtyckligt tolkningsutrymme och öppnar för missbruk. Ett grundläggande problem är att enskilda domare, som inte sällan saknar formell juridisk utbildning, inte enbart förväntas döma utifrån kodifierad lag. I många fall baseras domarna på tolkningar av religiösa skrifter och uttalanden av religiösa auktoriteter. Detta skapar inkonsekvens, osäkerhet och sammanblandning av rättskällor. Det finns dock en huvudprincip, och den är att islamisk rätt (sharia) har företräde framför annan lag. Ingenting tyder på att förhållandena i något avgörande hänseende har förändrats efter år 2011.

12. Av domen framgår inte om MAS var närvarande under rättegången. Någon muntlig bevisning förefaller inte ha tagits upp vid denna. Domen grundas i huvudsak på att MAS skulle ha erkänt de åtalade gärningarna under förundersökningen, något som får ett visst stöd av den i ärendet åberopade utredningen men som MAS har förnekat. Det är fråga om allvarlig brottslighet och en kännbar påföljd. Vid en samlad bedömning, och särskilt med hänsyn till vad som är känt om rättssystemet i Iran, kan den åberopade domen inte anses uppfylla det krav som gäller enligt 9 § första stycket utlämningslagen. Det föreligger därför hinder mot utlämning av MAS.

13. Vid denna bedömning saknar Högsta domstolen anledning att uttala sig i frågan om det föreligger andra hinder mot utlämning enligt utlämningslagen eller om utlämning av MAS skulle strida mot Europakonventionen.

_____

_____

_____

I avgörandet har deltagit: justitieråden Stefan Lindskog,
Ann-Christine Lindeblad, Lena Moore (referent), Dag Mattsson
och Lars Edlund
Föredragande justitiesekreterare: Charlotte Edvardsson